

TSK. İÇ HİZMET KANUNU'NUN 116. MADDESİ:¹

Madde 116 - Sivil personelin, bu kanunun askerlere tanıdığı hak ve salâhiyetlerden faydalanmaları ve mükellefiyetleri yerine getirmeleri aşağıdaki esaslar dahilinde olur:

a) Bu kanunun müracaat ve şikayet bölümlerinde gösterilen usul, hak ve kayıtlara aynen tabidirler.

b) Bu kanunun 33 üncü maddesinde gösterilen izin hakkındaki hükümlere aynen riayetle mükellef olup senelik izinleri hususi kanunlardaki esaslara göre tâyin ve tanzim olunur.

c) (Değişik: 15.06.2005 - 5365 S.Kn) Hastalık ve vefat hâllerinde Devlet memurları hakkında 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümleri uygulanır. Bununla birlikte, Devlet memurları ve bakmakla yükümlü olduğu aile fertleri; bunlardan harp ve vazife malûlü olanlar ile bakmakla yükümlü buldukları aile fertleri; harp ve vazife malûllüğünü gerektiren nedenlerden dolayı vefat edenlerden aylığa müstahak dul ve yetimleri; bu Kanunun 66 ncı maddesinin (a) ve (b) fıkraları ile 67 nci maddesi ve 69 uncu maddesinin (d) bendi hükümlerinden de aynen istifade ederler. Bu maddenin tatbikatında aile fertleri tabiri içinde gösterilen eş, usul, fûru, erkek ve kız kardeşler, evlat edinen ve evlatlıklar ile üvey çocuklardır.

d) Sivil personel Silâhlı Kuvvetlerde gördükleri hizmetlerin hususiyetleri göz önüne alınarak bu kanunun 77 nci maddesi gereğince nöbet hizmetlerine sokulabilirler.

e) Sivil personelin yalnız kendileri ordu pazarları ve askeri kantinlerden aynen ve askerler gibi, askeri nakil vasıtalarından ise bu kanunun 108 nci maddesi hükmünden faydalanabilirler.

f) (Değişik: 22.11.1990 - 3683 S.Kn) Sivil personelin görevdeki kıyafetleri, Kıyafet Yönetmeliğinde gösterilir.

g) (Ek: 22.11.1990 - 3683 S.Kn) Milli Savunma Bakanlığı ile Türk Silâhlı Kuvvetleri kadrolarında veya kadro açıklamalar bölümünde özel nitelikli olarak gösterilen görev yerlerine atanan sivil memurlar Türk Silâhlı Kuvvetleri sosyal tesislerinden görevlendirildikleri kadro derecesindeki subaylar gibi istifade ederler. Bu statüdeki sivil memurlar ile askeri personel arasındaki protokol münasebetlerinin düzenlenmesinde de aynı esas uygulanır.

AÇIKLAMA:

T.S.K.de vazifeli sivil personelin, İç Hz.K.nun askerlere tanıdığı hak ve yetkilerden faydalanmaları ve yükümlülükleri İç Hz.K.nun 116. maddesinde düzenlenmiştir.

¹ Bu Sayfada yer alan açıklamalardan alıntı yapmak için, alıntı yapılan yazıya şu ibare eklenmelidir : En son içtihatlı, notlu, açıklamalı, ek ve örnekli Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu ve Yönetmeliği, Askeri Ceza Kanunu, Disiplin Mahkemeleri Kanunu, Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 645 S., Ankara 2010, 1. Baskı" isimli Kitaptan alıntı yapılan ve askerihukuk.net isimli web sitesine konulan bu dosya ve açıklamaların tüm hakları anılan kitabın yazarı (E.) Hak.Alb. Orhan ÇELEN'e aittir." Bu ibare eklenmek şartıyla, buradaki dosyalardan Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa uygun kısa alıntılar yapılabilir, ancak yazarının izni olmaksızın açıklama ve dosyanın tamamı başka bir mecraya kopyalanamaz veya başka yerde yayınlanamaz

T.S.K.de vazifeli sivil personel öncelikle 116 ncı (ve 115 inci) maddesinde yazılı hükümlere tabi olacaktır.

T.S.K.de vazifeli sivil personel:

a. İç Hizmet Kanunu'nun "müracaat ve şikayet" bölümlerinde gösterilen usul, hak ve kayıtlara aynen tabidirler.

b. İç Hizmet Kanunu'nun 33 üncü maddesinde gösterilen izin hakkındaki hükümlere aynen uymakla yükümlüdürler. Senelik izinleri özel kanunlardaki esaslara göre tâyin ve tanzim olunur. (657 sayılı DMK. göre)

c. Hastalık ve ölüm durumunda Devlet memurları hakkında 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümleri uygulanır. Bununla birlikte, Devlet memurları ve bakmakla yükümlü olduğu aile fertleri; bunlardan harp ve vazife malûlü olanlar ile bakmakla yükümlü buldukları aile fertleri; harp ve vazife malûllüğünü gerektiren nedenlerden dolayı vefat edenlerden aylığa müstahak dul ve yetimleri; İç Hizmet K.nun 66 ncı maddesinin (a) ve (b) fıkraları ile 67 nci maddesi ve 69 uncu maddesinin (d) bendi hükümlerinden de aynen istifade ederler. Bu maddenin tatbikatında aile fertleri tabiri içinde gösterilen eş, usul, fûru, erkek ve kız kardeşler, evlat edinen ve evlatlıklar ile üvey çocuklardır.

d. Sivil personel Silâhlı Kuvvetlerde gördükleri hizmetlerin özellikleri göz önüne alınarak İç Hz.K.nun 77 nci maddesi gereğince nöbet hizmetlerine sokulabilirler.

e. Sivil personelin yalnız kendileri ordu pazarları ve askeri kantinlerden aynen ve askerler gibi, askeri nakil vasıtalarından ise İç Hz.K.nun 108 nci maddesi hükmünden faydalanabilirler.

f. Sivil personelin görevdeki kıyafetleri, TSK. Kıyafet Yönetmeliğinde gösterilir.

g. Milli Savunma Bakanlığı ile Türk Silâhlı Kuvvetleri kadrolarında veya kadro açıklamalar bölümünde özel nitelikli olarak gösterilen görev yerlerine atanan sivil memurlar Türk Silâhlı Kuvvetleri sosyal tesislerinden görevlendirildikleri kadro derecesindeki subaylar gibi istifade ederler. Bu statüdeki sivil memurlar ile askeri personel arasındaki protokol münasebetlerinin düzenlenmesinde de aynı esas uygulanır.

İç Hizmet K.da düzenlenmeyen hususlarda ise 657 sayılı D.M.K.nun hükümlerine tabi olmaya devam edecektir.

Öte yandan D.M.K.nun çalışma saatleri hakkındaki 99 uncu, günlük çalışma saatlerinin saptanması hakkındaki 100 üncü, günün 24 saatinde devamlılık gösteren hizmette çalışma saat ve usulünün saptanması hakkındaki 101 inci, fazla çalışma ücreti hakkındaki 178 inci, görevden uzaklaştırmaya yetkililer başlıklı 138. maddesi hükümleri T.S.K.de görev yapan sivil personele uygulanmayacaktır.

EMSAL MAHKEME KARARLARI:

• Sivil memur statüsünde olan sanığın 211 sayılı T.S.K. İç Hizmet K.nun 14 ve Yönetmeliğinin 115 nci maddeleri muvacehsinde, âmirleri tarafından verilen vazifeleri yapmaması ve bir vazifeye dair verilen emir için de icabette bulunmaması; As.C.K.nun 87 nci maddesinde yazılı emre itaatsizlikte ısrar suçunu teşkil eder(As.Yrg.Drl.Krl., 30.4.1965, E.46, K.56).

• T.S.K.de çalışan bir sivil memurun bir ast gibi cezalandırılabilmesi için kendisinin veya amirinin hizmet halinde olması veya fiilinin hizmet gereklerinden doğması şarttır. Olayın maktûlün muayenehanesinde sohbet edilip içki içildiği sırada çıkan tartışma sonucunda meydana geldiği, hizmet, dolayısıyla amir-madun ilişkisinin geçerli olabileceği bir ortamın söz konusu olmadığı dosya kapsamından anlaşıldığından sanığın eylemi kasten adam öldürme niteliğindedir. As.C.K.nun 91/4 üncü maddesinin uygulanma kabiliyeti yoktur(As.Yrg.3.D., 3.12.1991, E.508, K.620); (DrI.KrI., 26.12.1991, E.169, K.166).

• As.C.K.nun 3 ve 211 sayılı İç Hz.K.nun 115 inci maddeleri uyarınca, asta tahmil edilen sorumluluk ve vazifelerin ifası bakımından askerî amirlere karşı ast durumunda olan, kendisine amiri tarafından verilen hizmete ilişkin emrin gereğini söz ve fiil ile açıkça red eden ve emir tekrar edildiği hâlde emri yerine getirmeyen sanık Sanık SvI.Memur ... hakkında, emre itaatsizlikte ısrar suçundan dolayı, yasal, haklı ve inandırıcı gerekçelerle yazılı olduğu şekilde asgarî hadden uygulama yapıp, takdiri hafifletici nedenler gözönünde bulundurulurken cezasından gerekli indirim yapılmasında, yasal imkansızlık nedeniyle cezanın para cezasına çevrilmemesinde, ertelenmemesinde, 5237 sayılı Yeni TCK.nun 1.4.2005 tarihinde yürürlüğe girecek olması nedeniyle, bu kanunun hükümlerinin dikkate alınmamasında, bozmayı gerekli kılabilecek bir isabetsizlik ve kanuna aykırılık görülmediğinden, sanığın temyiz nedenlerinin reddi ile hükmün onanmasına karar verilmiştir.(As.Yrg.1.D., 9.3.2005, E.2005/290, K.2005/287)

• T.S.K.de çalışan sivil memurlara hizmet sınıfı dışında da olsa becerisi dahilinde ve mensup olduğu idari kuruluşun faaliyet alanı içinde olan hizmete ilişkin, kısa süreli geçici ve diğer personele yardım mahiyetindeki görevlerin amirler tarafından verilmesinde yasalara ve hukuka aykırı bir yön olmadığından; bu doğrultuda amirince verilen görevi hiç yerine getirmeyen memureye kademe ilerlemesinin durdurulması disiplin cezası verilmesi uygundur(AYİM.1.D., 27.3.1990, E.1989/498, K.1990/152).

• Yaptığı görevde verimli olmadığı ve hizmetin gerektirdiği dikkat ve özeni göstermediği anlaşılan memurun bir başka göreve atanması yerindedir(AYİM.1.D., 20.11.1990, E.1990/265, K.1990/729).

• Davacının memuriyet safahatı ve özlük dosyası kapsamına göre, disiplin kurulunca, bozulan disiplinin tesisi ve cezanın etkinliği kıstasları gözetilerek tavan sınırdan (üç yıl) verilen kademe ilerlemesinin durdurulması disiplin cezasında takdir hakkını zedeleyecek herhangi bir zafiyet bulunmamaktadır (AYİM. 1.D., 5.11.1991, E.1991/2410, K.1991/2421).

• Görev yeri değişikliğine tabi tutulan sivil memur davacıya, yeni sicil amirlerince en az altı aylık çalışma süresi dolmadan olumsuz sicil verilmesi hukuka aykırı olup; buna dayalı üç kez olumsuz sicil nedeniyle devlet memuriyetinden çıkartılma işlemi de sakatlanmıştır. (AYİM.1.D., 22.9.1992, E.1992/205, K.1992/138).

• Aday memurluk statüsünde iken, memuriyetle bağdaşmayacak durumu ortaya çıkan davacının memuriyet görevine son verilmesinde hukuka aykırılık yoktur(AYİM.1.D., 24.11.1992, E.91/1955, K.1992/1363).

- İzinsiz ve mazeretsiz olarak 10 günden fazla göreve gelmeyen davacı sivil memur hakkında tesis edilen devlet memurluğundan çekilmiş sayılma işlemi hukuka uyarlıdır. (AYİM.2.D., 6.4.1994, E.1993/917, K.1994/1186).

- Hırsızlık gibi yüz kızartıcı bir suçtan hüküm giyen davacı memurun, 657 S.K.nun 48/A-5 maddesi uyarınca cezası tecil edilmiş olsa dahi memuriyetle ilişkisinin kesilmesi gerekir(AYİM.1.D.,14.2.1995, E. 1994/1320, K. 1995/167). E.1994/1324, K.1995/303).

- Davacı memurun atandığı görev yeri dışında bir başka kadroda daimi surette görevlendirilmesi hukuka aykırı olup bu aynı zamanda Anayasanın 128 ve 129. Maddelerinde düzenlenen memur güvencesinin de ihlali sonucunu doğurur(AYİM.1.D., 20.6.1995, E.1995/310, K.1995/669).

- Disiplin amiri tarafından verilen uyarı yazıları iptal davasına konu bir idari işlem mahiyetinde değildir(AYİM.1.D., 23.1.1996, E.1996/28, K.1996/59).

- Amire fiilen taarruz suçundan MSB. Disiplin Kurulunca üç yıl kademe ilerlemesinin durdurulması disiplin cezası verilen davacı sivil memur hakkında müsnet suçtan askeri mahkemece beraat kararı verilmesi, ayrıca davacının başlangıçtan itibaren istikrarlı savunmaları ve diğer deliller gözetildiğinde yüklenen fiili işlemediği kanaatine varılmakla, tayin edilen disiplin cezası hukuka aykırılıkla sakatlanmıştır(AYİM.2.D., 24.9.1997, E.1996/913, K.1997/694).